

OPINIA W PRZEDMIOCIE PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O RENCIE SOCJALNEJ (DRUK SENACKI NR 70)

W odpowiedzi na pismo z dnia 29 marca 2012 r. (BPS/KU-034/70/10/12) Komisji Ustawodawczej Senatu Rzeczypospolitej w przedmiocie opinii projektu ustawy o zmianie ustawy o rencie socjalnej, Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych SPES przedkłada następujące stanowisko.

Zasadnym jest wprowadzenie do ustawy nowego artykułu 14a uniemożliwiającego prowadzenie egzekucji z renty socjalnej z wyłączeniem wierzytelności powstałych z tytułu świadczeń nienależnie pobranych bądź z tytułu obowiązku alimentacyjnego.

Świadczenie renty socjalnej jest często jedynym dochodem osoby poważnie niepełnosprawnej (z uwagi na całkowitą niezdolność do pracy niemożącą podjąć zatrudnienia) i w obecnej kwocie (jak i po ewentualnym wejściu w życie opiniowanego projektu ustawy) zapewnia zaledwie minimum przeżycia osobom wymagającym nierzadko stałego leczenia i rehabilitacji.

Do egzekucji z renty socjalnej stosowane są obecnie odpowiednio przepisy art. 138-144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wobec wskazania z art. 15 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej).

Jak wynika z treści art. 141 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, renta jest obecnie wolna od potrąceń jedynie w części odpowiadającej 50% najniższej renty z tytułu niezdolności do pracy, zaś zajęcie renty z tytułu egzekucji tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne następuje do 25% świadczenia - art. 140 ust 1 pkt 3 w związku z art. 139 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy.

Osoby poważnie niepełnosprawne i ze względu na swą poważną niepełnosprawność faktycznie niezdolne do podjęcia zatrudnienia, często stają przed poważnymi dylematami związanymi z bardzo ograniczoną ilością środków finansowych, które nie pozwalają na zabezpieczenie wszystkich podstawowych i ważnych potrzeb życiowych. Powstanie zadłużenia np. z tytułu nieopłacania czynszu czy opłat za media, w sytuacji choroby związanej z koniecznością wykupienia leków, jest w żaden sposób niezawinione. Egzekucja wierzytelności od osób ciężko niepełnosprawnych i faktycznie niezdolnych do podjęcia zatrudnienia (zatem nie posiadających innych dochodów), wobec pozostawienia takiej osoby de facto bez środków do życia, bywa przyczyną poważnych ludzkich dramatów. Podkreślić należy, iż organy pomocy społecznej, ustalając pomoc dla wnioskodawców, przyjmują dochód przed zajęciami spowodowanymi prowadzoną egzekucją.

Zwraca również uwagę, iż egzekucja od osób ciężko niepełnosprawnych, pobierających rentę socjalną, dotyka najboleśniej osoby pozostające zdecydowanie w najtrudniejszej sytuacji życiowej, którym należałoby pomóc w największym stopniu. Osoby bowiem o wyższym stopniu sprawności, a więc zdolne do podjęcia zatrudnienia, mogą pobierać rentę socjalną i jednocześnie uzyskiwać dodatkowe dochody z zatrudnienia.

Ocena opisywanej sytuacji społecznej wymaga również uwzględnienia faktu, iż ustawa kodeks pracy czyni wolną od zajęć i egzekucji kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę. Tym samym mamy do czynienia z zjawiskiem rażącej niesprawiedliwości społecznej, w której lepiej chronieni (w tym wypadku przed egzekucją z posiadanych dochodów) są sprawniejsi obywatele: zdrowi i niepełnosprawni lecz zdolni do podjęcia zatrudnienia (art. 87¹ § 1 pkt 1 kodeksu pracy).

Proponujemy zatem, aby dokonać zmiany ustawy poprzez wprowadzenie artykułu 14a w brzmieniu:
art. 14a Renta socjalna nie podlega egzekucji, chyba że wierzytelność egzekwowana powstała z tytułu nienależnie pobranego świadczenia bądź z tytułu obowiązku alimentacyjnego